

**Vihdin kunnan
kotouttamisohjelma
2016 - 2019**



Sisällysluettelo

| | |
|--|----|
| 1. Johdanto..... | 3 |
| 2. Keskeisiä asioita ja käsitteitä..... | 3 |
| 3. Työnjako maahanmuuttoasioissa..... | 5 |
| 4. Vihdissä asuvien maahanmuuttajien kansallinen ja kielellinen tausta | 6 |
| 5. Kotouttamistyön tehtävät..... | 7 |
| 6. Koulutus | 7 |
| 6.1. Maahanmuuttajalasten varhaiskasvatus ja esiopetus | 7 |
| 6.2. Maahanmuuttajaoppilaiden perusopetus | 9 |
| 6.3. Aikuisten maahanmuuttajien koulutus | 10 |
| 6.4. Kotoutumista edistävät kurssit, järjestelyt, harrastukset ja tapaamiset..... | 11 |
| 7. Sosiaali- ja terveystalvelut..... | 11 |
| 8. Palvelurakenteen luominen ja palveluiden kehittäminen monialaisessa yhteistyössä..... | 14 |

1. Johdanto

Vihdin strategian arvot asiakaslähtöisyys, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys sopivat hyvin myös maahanmuuttajien kotouttamisen lähtökohdiksi. Käytännön toimia edistää tarkoituksenmukainen ja tehokas palveluverkko: lasten ja perheiden tuki, varhaiskasvatus, koulu, nuorisotyö, ikääntyvien palvelut sekä kunnan ja paikallisten yhdistysten välinen yhteistyö.

Kotouttamisohjelma on väline kotoutumisen kehittämisessä, suunnittelussa sekä seurannassa, ja kunnalla on siinä alueellinen yleis- ja yhteensovittamisvastuu. Parhaiten ohjelmaa toteutetaan monialaisessa yhteistyössä, jossa se on myös laadittu kunnan eri hallintokuntien, perusturvakuntayhtymä Karviaisen, seurakunnan, Luksia Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän, Hiiden opiston sekä työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) kanssa. Kotouttamisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 32 §:n mukaan ohjelma tarkistetaan vähintään valtuustokausittain ja otetaan huomioon talousarviota laadittaessa. Seuraavia asioita korostetaan 1.9.2011 voimaan tullessa uudessa kotouttamislaissa:

- Otetaan huomioon kaikki eri syistä Suomeen muuttavat henkilöt.
- Kotoutumisen kaksisuuntaisuutta edistetään. Kotoutuminen edellyttää maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa.
- Kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuutta lisätään ja niiden seurantaa parannetaan.
- Alkuvaiheen ohjausta parannetaan. Maahantulon alkuvaiheessa on tärkeää saada tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä kielikoulutusta ja työnhakua koskevaa neuvontaa.
- Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien syrjäytymistä ehkäistään. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvat esimerkiksi vammaiset, vanhukset ja vaikeassa tilanteessa elävät naiset ja lapset.
- Maahanmuuttajien osallisuutta lisätään.
- Pakolaisten hallittua kuntiin sijoittamista vahvistetaan.

2. Keskeisiä asioita ja käsitteitä

Kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jossa maahanmuuttaja omaksuu yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla, kun pyritään hänen oman kielensä ja kulttuurinsa ylläpitämiseen. *Kotouttamisella* tarkoitetaan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla.

Kotouttamisprosessi on prosessi, jossa maahanmuuttajat osallistuvat yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään. He ylläpitävät kieltään, kulttuuriaan ja etnisyyteen liittyviä asioita. Kotoutuminen edellyttää sopeutumista sekä vähemmistöltä että kantaväestöltä.

Kotouttamissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Maahanmuuttaja on Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti. Kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden lisäksi maahanmuuttajia ovat tänne työn, opiskelun tai perhesyiden vuoksi

muuttaneet ulkomaalaiset. Muista kuin EU- ja ETA-maista tulevat tarvitsevat työntekijän oleskeluluvan, jota em. valtioiden kansalaiset eivät tarvitse, mutta heidän on rekisteröitävä oleskeluoikeutensa saapumisen jälkeen poliisilaitoksella, maistraatissa, verotoimistossa ja Kelassa.

Pakolainen on ulkomaalainen, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Tällainen henkilö saa YK:n pakolaisasiain päävaltuutetulta UNHCR:ltä pakolaisstatuksen päätyessään pakolaisleirille, josta Suomen viranomaiset valitsevat kiintiöpakolaisia.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolle on myönnetty maahantulolupa valtion budjetissa vahvistetun pakolaiskiintiön puitteissa. Toisin kuin turvapaikanhakijoilla, kiintiöpakolaisilla on välittömästi maahan saapuessaan samat oikeudet ja velvollisuudet kuin suomalaisilla johtuen siitä, että he ovat jo ulkomailla käyneet läpi valinta- ja hyväksymisprosessin, joka turvapaikanhakijoilla on vasta edessä oleskelulupahakemuksen käsittelyn muodossa.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Turvapaikanhakija ei välttämättä ole pakolainen, jolla olisi aihetta pelätä joutumista vainon kohteeksi, vaan tätä asiaa nimenomaan tutkitaan oleskelulupaa harkittaessa. Oleskeluluvan voi saada:

- 1) pakolainen, jolla on aihetta pelätä vainoa
- 2) toissijaisen suojelun perusteella
- 3) humanitaarisen suojelun perusteella.

Toissijainen tai humanitaarinen suojelu, jotka eivät perusta pakolaisstatusta, tulevat kysymykseen, jos tilanne koti- tai lähtömaassa estää paluun esimerkiksi ympäristökatastrofin, aseellisen selkkauksen tai vaikean ihmisoikeustilanteen vuoksi. Jos mikään luetelluista kriteereistä ei toteudu, turvapaikkahakemus voidaan katsoa ilmeisen perusteettomaksi.

Kansainvälisellä suojelulla tarkoitetaan pakolaisasemaa (pakolaisstatus, A-oleskelulupa) sekä toissijaista suojeluasemaa tai humanitaarisen suojelun perusteella myönnettyä turvapaikkaa (toissijainen suojelu, A-oleskelulupa). Väliaikainen oleskelulupa B myönnetään yleensä vuodeksi, kun asiakas valittaa kielteisestä turvapaikkapäätöksestä tai/ja hänelle ei voida myöntää oleskelulupaa eikä pakolaisstatusta Suomeen, mutta häntä ei voida palauttaa kotimaahansa välittömästi turvallisuustekijöihin vedoten.

Erityisiä toimenpiteitä tarvitsevilla tarkoitetaan maahanmuuttajaa, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti luku- ja kirjoitustaidottomuuden, iän, perhetilanteen, alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn perusteella.

3. Työnjako maahanmuuttoasioissa

| | |
|--|--|
| Valtioneuvosto | Maahanmuutto- ja pakolaispolitiikan johtaminen ja suuntaviivat; valtakunnallinen kotouttamisen kehittäminen neljäksi vuodeksi kerrallaan laaditulla valtion kotouttamisohjelmalla. |
| Maahanmuuttopoliittinen ministerityöryhmä | Em. asioiden valmistelu ja päätös pakolaiskiintiön kohdentamisesta vuosittain. |
| Sisäministeriön maahanmuutto-osasto | Maahanmuuttoa, maahanmuuttovirastoa (Migriä) ja vastaanottokeskuksia koskevat asiat, muukalaispassit ja pakolaisten matkustusasiakirjat, pakolaisuus ja turvapaikat, Suomen kansalaisuus, ulkomaan kansalaisten paluu ja palauttaminen, paluumuuttoon, maastamuuttoon ja ulkosuomalaisiin liittyvät asiat, joukkopakotilanteisiin varautuminen, ulkomaalaislain nojalla tapahtuva säilöönotto. |
| Työ- ja elinkeinoministeriö Kotouttamisen osaamiskeskus | Työvoiman maahanmuutto, kotouttamisen ohjaus, aikuisten maahanmuuttajien kotouttava koulutus osana työvoimapolitiittista koulutusta. Asiantuntijoiden tiedonsaannista huolehtiminen, kotouttaminen.fi -sivuston ylläpitäminen. |
| Ulkoministeriö | Viisumipolitiikka ja oleskelulupahakemusten vastaanottaminen ulkomaan edustustoissa. |
| Sisäministeriön alainen Maahanmuuttovirasto (Migri) | Yksittäisten henkilöiden maahantuloon, maastapoistumiseen, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyvät asiat; ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan myöntäminen ja osallistuminen kiintiöpakolaisten valintaan, ELY-keskuksen kautta kunnalle esitys vastaanotettavista pakolaisista, migri.fi -sivuston ylläpitäminen. |
| Suojelupoliisi (Supo) | Turvallisuusselvitykset kiintiöpakolaisiksi kaavailuista ja turvapaikanhakijoista, osallistuminen kiintiöpakolaisten valintaan valintamatkoilla. |
| Rajavartiolaitos ja poliisi | Rajatarkastus, henkilöllisyyden ja matkareitin selvittäminen: poliisi myöntää uudet määräaikaiset oleskeluluvat (jatkoluvat) sekä ensimmäiset määräaikaiset oleskeluluvat Suomessa oleville Suomen kansalaisten perheenjäsenille ja naimattomille lapsille. |
| ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) | Korvausten maksatus, kehittämis tehtävät. |
| Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) | Alueellinen yleistoiimivalta ja kehittämisvastuu kotouttamisasiossa, kuntien sekä työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) ohjaus, neuvonta ja tukeminen, työvoimakoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen suunnittelu, hankinta ja valvonta, osallistuminen kiintiöpakolaisten valintaan. |
| Työ- ja elinkeinokeskus (TE-toimisto) | Työnhakijoiksi rekisteröityneiden maahanmuuttajien alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma, kotoutumiskoulutus ja muut työllistymistä edistävät toimet. |
| Maistraatti | Maahanmuuttajan väliaikaisen tai pysyvän kotikunnan rekisteröinti: henkilötunnukset mm. kiintiöpakolaisille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. |
| Verotoimisto | Maahanmuuttajalle verokortti tai lähdeverokortti työn luonteesta riippuen: tietoa eri maiden verosopimuksista. |
| Kansaneläkelaitos (Kela) | Sosiaaliturvatuksien myöntäminen Suomessa vakinaisesti asuville ulkomaalaisille. |
| Kunta | Alueellinen yleis- ja yhteensovittamisvastuu kotouttamisen kehittämisessä, suunnittelussa, toimeenpanossa ja seurannassa. |
| Evankelis-luterilainen kirkko | Vastaanottokeskusten hankkiminen ja ylläpito ja muu maahanmuuttajien avustustoiminta |
| SPR, Martat ym. kolmannen sektorin toimijat | Vastaanottokeskusten hankkiminen ja ylläpito, ensiasunnon varustaminen, maahanmuuttajien ystäväpalvelu ym. avustaminen, opastaminen ja tukeminen. |

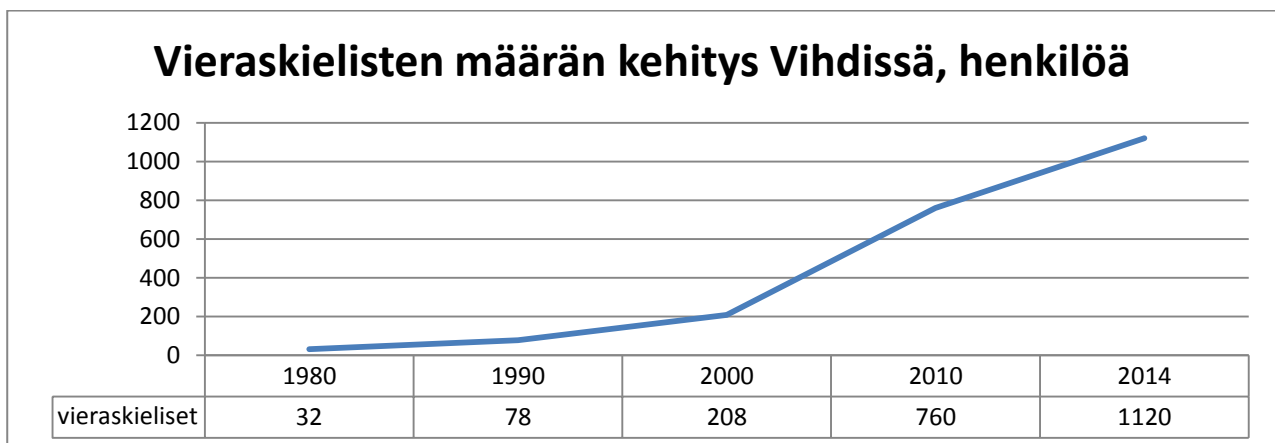
4. Vihdissä asuvien maahanmuuttajien kansallinen ja kielellinen tausta

Ulkomaalaisten määrä Vihdissä oli 105 vuonna 1990, 215 vuonna 1995, 196 vuonna 2000, 334 vuonna 2005, 741 vuonna 2011 ja 1444 vuonna 2012. Vuonna 2012 peruskoululaisia ja lukiolaisia, joiden äidinkieli on joku muu kuin suomi tai ruotsi, oli 92. Ulkomaalaisten osuus Vihdin väestöstä kasvoi vuosina 1990 - 2012 yhdestä prosentista viiteen prosenttiin, mutta on sen jälkeen pienentynyt noin 3,5 prosenttiin vuonna 2015. Se ei kuitenkaan tarkoittane maahanmuuttajien määrän vähenemistä, vaan sitä, että pitkään Suomessa asuneet ulkomaalaiset ovat saaneet Suomen kansalaisuuden. Tähän viittaa *vieraskielisten* osuuden nouseva trendi.

Väestörekisterikeskuksen mukaan Vihdissä asui 30.9.2015 ulkomaan kansalaisia yhteensä 998 seuraavista valtioista: Viro (516), Venäjä (91), Thaimaa (46), Turkki (40), Iso-Britannia (27), Saksa (22), Ruotsi (18), Unkari (15), Puola (14), Ukraina (14), Filippiinit (14), Alankomaat (13), Yhdysvallat (13), Kiina (12), Bulgaria (11), Latvia (10), Italia (9) ja Itävalta (8).

Kansalaisuuksissa olivat vähäisemmässä määrin edustettuina Afganistan, Algeria, Argentiina, Azerbaidžan, Belgia, Chile, Egypti, Espanja, Etelä-Afrikka, Ecuador, Georgia, Indonesia, Intia, Irak, Irlanti, Israel, Jordania, Jugoslavia, Kamerun, Kanada, Kenia, Kreikka, Kroatia, Kuuba, Liettua, Moldova, Nigeria, Norja, Paraguay, Portugal, Ranska, Romania, Sambia, Singapore, Slovakia, Slovenia, Sveitsi, Syyria, Tanska, Tšekki, Tšekkoslovakia, Tunisia, Uusi-Seelanti ja Venezuela.

Tilastokeskuksen mukaan Vihdissä asui 31.12.2014 suomenkielisiä 27 372 ja ruotsinkielisiä 503. Kotimaisia kieliä puhuvia oli yhteensä 27 875 ja vieraita kieliä puhuvia yhteensä 1120. Suurimmat ulkomaaiset kieliryhmät olivat viro (486) ja venäjä (170). Järjestyksessä seuraavina tulivat englanti (76), turkki (54), thai (51), saksa (28), kurdi (23), kiina (21), espanja (20), arabia (20), unkari (17), puola (16), ukraina (13) ja bulgaria (11). Muiden kieliryhmien edustajia oli yhteensä 94.



5. Kotouttamistyön tehtävät

Kotouttamistyön keskeisiä tehtäviä ovat:

- Kotouttamista tukeva viestintä ja tiedottaminen
- Alkuvaiheen ohjaus, alkukartoitus ja kotouttamissuunnitelman laatiminen
- Kotoutumista edistävä sosiaali- ja perhetyö
- Varhaiskasvatusikäisten kotoutumisen tukeminen
- Perusopetusikäisten kotoutumisen tukeminen
- Aikuisikäisten ja nuorten yli 16 v. kouluttautuminen
- Maahanmuuttajien työllistymistä tukevat toimenpiteet
- Kotoutumista edistävien terveyspalvelujen järjestäminen
- Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kotoutumista tukevat toimenpiteet
- Tulkkauksen järjestäminen
- Henkilöstön koulutus

6. Koulutus

Koulutuksella on keskeinen rooli kotoutumisessa. Aikuisten kotouttaminen tapahtuu kotoutumiskoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja työelämässä sekä aikuissosiaalityön avulla. Lasten ja nuorten kotouttaminen tapahtuu varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Esi- ja perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmiin sisältyy kirjaus, miten koulutuksen avulla kotoutetaan maahan muuttaneita lapsia ja nuoria.

6.1. Maahanmuuttajalasten varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimintaa ohjaavat asiakirjat ovat varhaiskasvatuslaki ja asetus lasten päivähoitosta, perusopetuslaki, esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja kunnan esiopetussuunnitelma (2014) sekä varhaiskasvatussuunnitelma (2014).

Vihdissä maahanmuuttajaperheet huomioidaan tasavertaisina kuntalaisina varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamisen lähtökohtana myös maahanmuuttajalasten kohdalla ovat lasten ja perheiden tarpeet sekä keskinäiseen luottamukseen ja kunnioitukseen perustuva kodin ja päivähoiton välinen yhteistyö, jolla tuetaan lasta ja hänen perhettään. Kasvatushenkilöstö ja vanhemmat laativat yhdessä jokaiselle lapselle oman varhaiskasvatussuunnitelman, jossa otetaan kantaa lapsen kotouttamista edistäviin toimenpiteisiin: suomen kielen opetukseen, oman äidinkielen vahvistamiseen sekä identiteetin ja itsetunnon vahvistamiseen.

Kotouttamisen alkuvaiheessa maahanmuuttajalasten tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti. Vihdissä on neljä alueellista erityislastentarhanopettajaa ja neljä ryhmässä toimivaa erityislastentarhanopettajaa. Jos on tarpeellista, heidän palveluksiaan hyödynnetään maahanmuuttajalasten kotoutumiseen liittyvien tukitoimien järjestämisessä. Tulkkauksella käytetään tarvittaessa.

Vihdin varhaiskasvatussuunnitelmassa käsitellään monikulttuurisuutta seuraavasti:

”Tulevaisuuden monikulttuurisen yhteiskunnan tulisi olla tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen kaikille. Tämän vuoksi on tärkeää opettaa lapsille sen vaatimia tietoja, taitoja ja asenteita. Monikulttuurisessa päivähoitossa lapsi harjoittelee kansalaistaitoja, tulee tietoisiksi omasta kulttuuristaan ja tutustuu vieraisiin kulttuureihin. Monikulttuurisuuskasvatuksen avulla voidaan käsitellä erilaisuutta ja vähentää ennakkoluuloja.

Kasvattajan tulee antaa tilaa lapsen kysymyksille ja pohdinnalle kulttuurien monimuotoisuudesta. Kasvattaja auttaa lasta ymmärtämään, miten tieto rakentuu eri kulttuurisista lähtökohdista käsin. Esimerkiksi perheen määritelmä voi olla hyvin erilainen eri kulttuureissa. Kasvattajan tehtävänä on lapsen oman kulttuurin tuntemuksen tukeminen.

Kasvattajan täytyy huomioida lasten kieli- ja kulttuuritaustat kasvatusta ja opetusta suunniteltaessa. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan, miten maahanmuuttajataustaisen lapsen suomen kielen opetusta toteutetaan. Vanhempien tehtäväksi jää lapsen äidinkielen kehityksen tukeminen. Vanhempien tulee antaa vaikuttaa ja osallistua lapsen varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Tulkkipalvelua käytetään, jotta lapsen varhaiskasvatussuunnitelma -keskustelut voidaan käydä perheen äidinkielellä.

Kasvattajat ottavat huomioon lapsen suomen kielen tukemisen lapselle ominaisessa tavassa toimia sekä kaikissa päivittäistoiminnoissa. Lapsen kanssa käytettävä kieli tulee olla selkeää ja käytettävä sanasto yhtenäistä, jotta lapsi saa riittävän sanaston toimiakseen arjessa. Aikuinen sanoittaa omaa ja lapsen toimintaa. Lisäksi kasvattajat käyttävät lapsen ohjaamisessa apunaan kuvia. Tärkeää on huomioida, että arjen rutiinit ovat kielen oppimisen alkuvaiheessa merkityksellisiä. Vihdissä varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyvät asiakirjat on saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.”

Opetushallitus on julkaissut uudet esiopetussuunnitelman perusteet vuonna 2014. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä käsitellään perusteissa seuraavasti:

”Kaikkien lasten esiopetuksessa noudatetaan samoja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisia esiopetuksen yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita. Lasten vaihtelevat kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan esiopetuksessa huomioon. Esiopetuksen tavoitteena on tukea jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteettien kasvuun sekä opettaa lapsia kunnioittamaan eri kieliä ja kulttuureja. Erityisenä tavoitteena on tukea kaksi- ja monikielisten lasten eri kielten taitoa. - - - Esiopetuksessa tuetaan vieras- ja monikielisten lasten kielitaidon sekä identiteetin ja itsetunnon kehittymistä. Maahanmuuttajataustaiset lapset voivat osallistua joko esiopetukseen tai perusopetukseen, valmistavaan opetukseen tai molempiin.”

Uusien esiopetussuunnitelman perusteiden mukaan tehty Vihdin kunnan esiopetussuunnitelma otetaan käyttöön elokuussa 2016.

| Tavoite | Toimenpide | Vastuutaho |
|---|--|---|
| Maahanmuuttajalapsen suomen kielen oppimista tuetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Maahanmuuttajalapsen varhaiskasvatusta / esiopetussuunnitelmaan kirjataan lapsen suomen kielen oppimista tukevat toimenpiteet, jotka toteutetaan suunnitellusti | <ul style="list-style-type: none"> päiväkodinjohtaja lastentarhanopettaja |
| Maahanmuuttajaperheiden vanhemmuutta tuetaan kasvatuskumppanuuden keinoin | Kasvatuskumppanuuden periaatteisiin pohjautuva yhteistyö perheiden kanssa; varhaiskasvatusta / esiopetuskeskustelut tarvittaessa tulkin avustuksella; maahanmuuttajaperheiden tapojen ja kulttuurin huomioiminen päivähoitotoiminnassa | <ul style="list-style-type: none"> päiväkodinjohtaja päivähoitohenkilöstö |
| Maahanmuuttajaperheiden kotoutumista tuetaan tarjoamalla heille joustavasti tarpeita vastaavia varhaiskasvatustalouksia | Maahanmuuttajaperheiden varhaiskasvatustalouksien tarve kartoitetaan ja palvelut suunnitellaan tapauskohtaisesti | <ul style="list-style-type: none"> palvelupäällikkö päiväkodinjohtaja |

6.2. Maahanmuuttajaoppilaiden perusopetus

Lasten ja nuorten kotoutumista sekä osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa tuetaan perusopetuksessa erilaisin opetusjärjestelyin ja tarvittaessa oppilashuollollisin tukitoimin. Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheiltaan ja taustoiltaan erilaisia. Opetuksen avulla edistetään myös suvaitsevaisuutta ja kulttuurien välistä ymmärtämystä.

Maahanmuuttajaoppilaita ovat Suomeen muuttaneiden lisäksi Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset lapset ja nuoret. Maahanmuuttajalapset ja -nuoret sijoittuvat oman asuinalueensa kouluun, mikäli heidän suomen kielen taitonsa on riittävä yleisopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Muussa tapauksessa heille tarjotaan ensin *perusopetukseen valmistavaa opetusta* ja koulupaikka määräytyy sen mukaan. Maahanmuuttajille opetetaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta *suomea toisena kielenä*. Lähes kaikissa Vihdin kouluissa on ainakin muutama maahanmuuttajaoppilas. Suurimmat ryhmät muodostuvat viroa ja venäjää äidinkielenään puhuvista, vähemmän on muiden kieliryhmien edustajia.

Perusopetuslaissa säädetyn maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten, sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10 -vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on koulutyöpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Vihdissä Kuoppanummen koulukeskuksessa perusopetukseen valmistavan opetuksen ”Valo”-luokassa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta. Lisäksi kunnalla on tarvittaessa valmius järjestää useampia valmistavan opetuksen ryhmiä myös muissa kunnan perusopetusta antavissa kouluissa. Lukuvuonna 2015 - 2016 valmistavaa opetusta on järjestetty Kuoppanummen koulukeskuksen lisäksi Haimoon ja Oinasjoen kouluissa.

Maahanmuuttajaoppilaita koskee kaksi erityistä opetussuunnitelmaa: 1) perusopetukseen valmistavan opetuksen ja 2) suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksen opetussuunnitelmat. Vuonna 2009 vahvistetun perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman avulla toimitaan koko Suomessa 31.7.2016 asti. Uusi opetussuunnitelma tulee voimaan 1.8.2016. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet on julkaistu 13.11.2015 ja uutta valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa laaditaan Vihdin ja Karkkilan opettajien välisenä yhteistyönä.

Oppilaan oman äidinkielen opetus tukee ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta parantaa edellytyksiä myös suomen/ ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle.

Maahanmuuttajaoppilaille pyritään mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan oman äidinkielen opetusta, laki ei siihen velvoita.

Kuten oma äidinkieli, myös oma uskonto voi edesauttaa maahanmuuttajaoppilaan kotoutumista. Perusopetuslain 4 luvun 13 §:n mukaan evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan jäsenet osoitetaan kyseiseen oman uskonnon opetukseen. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat oppilaat osoitetaan elämäkatsomustiedon opetukseen. Oppilaalla on oikeus saada oman uskontokuntansa mukaista opetusta, jos kyseiseen uskontokuntaan kuuluvia oppilaita on vähintään kolme ja vanhemmat pyytävät opetuksen järjestämistä. Mikäli nämä vaihtoehdot eivät tule kysymykseen, muihin yhdyskuntiin kuuluville järjestetään korvaavaa opetusta tai he voivat pyynnöstä osallistua elämäkatsomustiedon opetukseen. Korvaavan opetuksen sijasta he voivat osallistua oman uskonnollisen yhdyskuntansa järjestämään opetukseen.

| Tavoite | Toimenpide | Vastuutaho |
|--|---|---|
| Edistetään oppilaan suomen (/ruotsin) kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä annetaan tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Tarjotaan maahanmuuttajalapsille ja -nuorille tarvitsemansa tasoista suomen kielen opetusta | Järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta Perusopetuksessa toimii valmistavan opetuksen opetusryhmä/-ryhmiä | <ul style="list-style-type: none"> • Sivistysjohtaja • S2 -opettaja • Valmistavan opetuksen opettaja |
| Perusopetuksen päättötodistuksen saaminen/tarvittava ohjaus perusopetuksen suorittamiseksi | Maahanmuuttajan opinto-ohjelma ja tarvittava tuki (määritellään pedagogisissa asiakirjoissa HOPS:ssa tai HOJKS:ssa) | <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta opettavat opettajat |

6.3. Aikuisten maahanmuuttajien koulutus

Maahanmuuttajalle tärkein toimenpide kotoutumisen alkuun saattamiseksi on suomen tai ruotsin kielen opiskelu. Hiiden Opisto tarjoaa aikuisille suomen kielen alkeis-, alkeiden jatko- ja peruskursseja. Suoritettuaan suomen peruskurssit 1 ja 2 eli päästyään tasolle A2 maahanmuuttaja osaa yleensä suomea riittävästi pärjätäkseen, minkä jälkeen hän voi täydentää kielitaitoaan muussa opiskelussa, työelämässä ja vapaa-ajalla.

Yleinen kielitutkinto (YKI) mittaa kielen osaamista käytännön tilanteissa. Käytyään alkeiskurssit A1 ja peruskurssit A2 opiskelija selviää suomen kielellä esimerkiksi turistina ja voi suorittaa perustason YKI-tutkinnon. Jatkokurssit B1-B2 läpäistessään maahanmuuttaja nousee kynnystasolle, mikä tarkoittaa, että hänen pitäisi selviytyä tyydyttävästi tilanteessa kuin tilanteessa. Jatkokurssien B3-B4 jälkeen hän on osajan tasolla niin, että voi työskennellä ko. kieltä puhuvassa maassa ja pystyy suorittamaan Suomen kansalaisuuden saamiseksi keskitason YKI-tutkinnon, joita järjestetään Hiiden Opistossa ja Luksiassa.

Luksia ja Axxell järjestävät maahanmuuttajille, joille on tehty kotoutumissuunnitelma ja jotka ovat TE-toimiston asiakkaita, ELY-keskuksen ostamia *lähtötasotestejä* ja *kotoutumiskoulutusta*. Luksian ammatillisiin opintoihin valmentava *VALMA-koulutus* edellyttää perusopetuksen päättötodistusta tai vastaavia tietoja/taitoja, kielitaitovaatimus on A2. Maahanmuuttajat vahvistavat edelleen VALMA:n suomen kielen opinnoilla kielitaitotasoaan päästäkseen B1-tasoa edellyttävään ammatilliseen koulutukseen. Tämä B1-taso on usein haaste maahanmuuttajalle.

Luksia on valinnut maahanmuuttajien tarjontaan juuri sellaisia aloja, joille he työllistyvät: sosiaali- ja terveysala, puhdistusala, kiinteistöhoito, yrittäjyys. Maahanmuuttajille on järjestetty esimerkiksi

”ammatti kasvatusalalta”, ”yrittäjä” ja ”varastonhoitaja” -koulutuksia, joissa tavoitteena on ollut tutkinnon osia ammattitutkinnoista. Näitä on toteutettu Espoon toimipisteessä, koska Länsi-Uudenmaan alueella on haastavaa saada kokonainen ryhmä maahanmuuttajia opiskelemaan samaa alaa.

6.4. Kotoutumista edistävät kurssit, järjestelyt, harrastukset ja tapaamiset

Yksi maahanmuuttajien ryhmä, jonka kotoutuminen edellyttää erityistoimenpiteitä, ovat pakolaisia maahan saapuneet ja kotona lapsia hoitavat naiset, jotka jäävät miehiä useammin kotouttamistoimien ulkopuolelle. *Lastenhoitoapu* mahdollistaisi perheenäitien suomen kielen kursseille yms. osallistumisen, mikä on tärkeää myös lasten kotoutumista ajatellen. Perheenäitien tulisi päästä 2 - 3 kertaa viikossa kotouttamistilaisuuksiin, esimerkiksi yhteiskunnan toimintaa valottaviin informaatiotilaisuuksiin tai vertaisryhmiin. Luetaan yhdessä -verkosto aloittaa toimintansa Vihdissä vuonna 2016.

Maahanmuuttajien määrän lisääntyessä tulisi Vihdissä harkita maahanmuuttajille suunnatun tiedotustoiminnan kehittämistä sekä alkuvaiheen ohjauksen ja neuvonnan parantamista.

Vihdin liikuntapalvelut järjesti vuosina 2011 - 2013 Kotoudu liikkuen -hankkeen yhteistyössä mm. Luksian kanssa, jonka opiskelijoita kannustettiin erilaisiin liikuntamuotoihin. Yhteistyötä on jatkettu ja monikulttuurinen lasten liikuntakerho toimii edelleen Kuoppanummen koululla.

| Tavoite | Toimenpide | Vastuutaho |
|---|---|--|
| Maahanmuuttajille suunnataan enemmän ja selkeämpää informaatiota kunnan palveluista | Perustetaan maahanmuuttajien nettisivut ja muokataan tarvittavia lomakkeita ja esitteitä maahanmuuttajille ymmärrettävämmiksi | <ul style="list-style-type: none"> • Kunnan johtoryhmä • Kotouttamistyöryhmä • Maahanmuuttokoordinaattori |
| Tehokkaampi kotoutumisen alkuvaihe heti kuntaan muuton jälkeen | Järjestetään kotoutumiskoulutusta ja infotilaisuuksia erityisesti huomioiden maahanmuuttajakotiäidit | <ul style="list-style-type: none"> • Kunnan johtoryhmä • Kotouttamistyöryhmä • Maahanmuuttokoordinaattori |
| Maahanmuuttajien, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien, osallistuminen yhteiskuntaan | Järjestetään erilaisia maahanmuuttajille suunnattuja liikunta- ja muita tapahtumia | <ul style="list-style-type: none"> • Kunnan johtoryhmä • Nuoriso- ja liikunta-palvelut |
| Kansalaisyhteiskuntaa hyödynnetään paremmin kotouttamisessa | Vihti hyödyntää yhä paremmin järjestöjen ja yhdistysten osaamista kotouttamisessa ja kunta toimii järjestöjen kumppanina mm. kehittämishankkeissa | <ul style="list-style-type: none"> • Maahanmuuttokoordinaattori • Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut |

7. Sosiaali- ja terveystalvet

Kuntien tulee järjestää *kattava terveystarkastus, ns. maahantulotarkastus*, jokaiselle pakolaiselle viimeistään kaksi viikkoa maahantulon jälkeen sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Tämän jälkeen maahanmuuttajille tarjotaan samat lakisääteiset sosiaali- ja terveystalvet kuin muillekin kuntalaisille. Näistä palveluista Vihdin alueella vastaa Perusturvakuntayhtymä Karviainen. Erilaisten selvitysten mukaan maahanmuuttajat kuluttavat ainakin alkuvaiheessa enemmän sosiaali- ja terveystalvet kuin kantaväestö.

Maahantulotarkastuksen suorittanut henkilökunta toimittaa lasten terveystiedot neuvolaan ja kouluterveydenhuoltoon. Nämä varaavat tarvittavat ajat asiakkailleen. *Päivähoitoa, koulua tai kielikurssia ei voida aloittaa ennen kuin maahantulotarkastus on tehty*. Kolmen viikon aikana Suomeen tulosta tulee myös järjestää käynti hammashoidossa. Kunnan pakolaistaustaiset

terveydenhuollon asiakkaat on hyvä ohjata alkuvaiheessa asiaan perehtyneiden, työhön nimettyjen terveyskeskustyöntekijöiden vastaanotolle.

Maahanmuuttajatyö on aina monialaista yhteistyötä eri yksiköiden ja palveluntuottajien välillä. Jokaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön orientoituminen asiakkaiden kulttuuristaan on olennaista: on tiedettävä, mitä asioita erilaisten asiakasryhmien kanssa pitää ottaa huomioon. Terveys- ja sosiaalipalvelut ovat maahanmuuttajilla samat kuin kantaväestön edustajille.

Erityisiin maahanmuuttajien sosiaalipalveluihin kuuluvat pakolaisten sekä paluumuuttajien vastaanottojärjestelyt, sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut, kotouttaminen, opastus ja neuvonta sekä Kelan myöntämä työmarkkinatuki ensimmäisen kolmen vuoden aikana (kotoutumistuki muuttui vuoden 2015 alussa työmarkkinatueksi) tai sosiaalitoimiston myöntämä toimeentulotuki. Tuen maksamisen edellytyksenä on osallistuminen kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin. Työttömänä ollessa työttömyysetuutta maksetaan myös muutoin, jos sen edellytykset täyttyvät. Viranomaiset ovat velvollisia tarjoamaan aktiivisesti sopivia toimenpiteitä myönnettyjen määrärahojen rajoissa.

Kuten muissakin palveluissa, myös sosiaali- ja terveystaluuissa viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Tulkkaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota sosiaali- ja terveydenhuollon arkaluonteisia asioita käsiteltäessä, eikä epävirallisia tulkkeja (perheenjäsenet tai maassa kauemmin asuneet maahanmuuttajat) tule viranomaisen aloitteesta käyttää. Maahanmuuttaja-asiakkaille varataan tavallista pidempi vastaanottoaika, koska tulkin käyttö hidastaa toimintaa.

Lapsi- ja perhetyö tarjoaa samoja palveluja maahanmuuttaja-asiakkaille kuin muulle väestöllekin eli lastensuojelun avoimia tukitoimia. Vaikeissa perhetilanteissa voi suojakoti ja lapsen sijoittaminen kodin ulkopuolelle tulla kyseeseen. Tarvittaessa asiakasasioissa järjestetään yhteistyöpalaveri maahanmuuttokoordinaattorin ja muiden yhteistyötahojen kanssa työnjaosta sopimiseksi.

Turvapaikanhakijoilla ja pakolaisilla esiintyy mielenterveyden häiriöitä hiukan enemmän kuin kantaväestöllä. Erityisryhmän muodostavat kidutusta kokeneet pakolaiset. Kiintiöpakolaisia vastaanottavat kunnat ovat solmineet ostopalvelusopimuksia Helsingin Diakonissakeskuksessa toimivan Kidutettujen kuntoutuskeskuksen (KITU) kanssa, joka erikoissairaanhoidotasoisena poliklinikkana kuntouttaa kidutuksen kokeneita pakolaisia. He saattavat tarvita tukitoimia kauan saapumisensa jälkeen esimerkiksi traumaperäisen stressihäiriön (PTSD) vuoksi. PTSD:n voi laukaista jokin tapahtuma, sairaus tai muu kriisi kauan saapumisen jälkeenkin. Henkilö tarvitsee hoitoa, koska stressihäiriöstä ei ole mahdollista parantua itsestään.

Karviaisessa ei ole erillistä maahanmuuttoyksikköä. Vihdin sosiaalitoimistossa yksi sosiaalityöntekijä keskittyy perustyönsä lisäksi maahanmuuttajien palveluun. Hän toimii maahanmuuttajien vastuutyöntekijänä ja toteuttaa suunnitelmallista sosiaalityötä heidän kanssaan. Siihen kuuluu, että sosiaalityöntekijä määrittellee yhdessä asiakkaan kanssa kaikki hänen tarvitsemansa sosiaalipalvelut. Resurssi on ollut tähän työhön riittävä ennen vastaanottokeskusten perustamista Vihdin alueelle.

Alkukartoitus on kotouttamislain 9 §:n mukaan tehtävä *kahden kuukauden kuluessa* asiakassuhteen alkamisesta joko TE-toimistossa tai kunnassa. TE-toimisto tekee kaikille työnhakijaksi

rekisteröityneille kotoutumislain piiriin kuuluville asiakkailleen niin alkukartoituksen kuin kotoutumissuunnitelman, mikäli se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Alkukartoituksen perusteella arvioidaan maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelman tarve. Kunta ilmoittaa ELY-keskukseen vuosittain laadittujen kartoitusten määrän saaden jokaisesta alkukartoituksesta korvauksen, jonka maksaminen edellyttää, että kunta on järjestänyt ainakin suomen tai ruotsin kielen osaamisen tasoa kartoittavan *alkuhaastattelun*. Kielitaidon lähtötason arviointi tehdään sitä tarvitseville työnhakijana oleville asiakkaille TE-toimiston palveluna.

Parhaimmillaan alkukartoitus on vuorovaikutteinen tapahtuma, jonka avulla maahanmuuttaja saa tarvitsemansa tiedot esim. koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista heti Suomeen muuton alkuvaiheessa. Sen yhteydessä arvioidaan maahanmuuttajan tuen ja palvelujen tarve ja selvitetään työllistymiseen, opiskeluun ja kotoutumiseen liittyviä valmiuksia: 1) luku- ja kirjoitustaito, 2) suomen kielen taito, 3) opiskelutaidot ja -valmiudet, 4) aikaisempi koulutus ja työkokemus, 5) erityistaitoihin liittyvä osaaminen ja muut vahvuudet, 6) omat työllistymis- ja koulutustoiveet, 7) elämäntilanne ja siitä johtuvat palvelutarpeet.

Kotoutumissuunnitelma tehdään 1 - 3 vuoden ajaksi ja se on laadittava *kahden viikon sisällä* alkukartoituksesta. Muuten ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on tehtävä viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan myöntämisestä. Kotoutumissuunnitelma on henkilökohtainen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea asiakkaan yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä osallistumista tasavertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Se sisältää ainakin suomen tai ruotsin kielen opiskelua ja yhteiskuntaan perehdyttävää opetusta, tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon sekä perusopetuksen täydentävää opetusta, kotoutumiskoulutusta tai muita kotoutumista yksilöllisesti edistäviä toimenpiteitä.

Kiintiöpakolaisena kuntaan saapuvalla tai oleskeluluvan saaneella turvapaikanhakijalle laaditaan kotoutumissuunnitelma, samoin työttömille työnhakijoille, toimeentulotukea saaville, ilman huoltajaa tuleville alaikäisille ja oleskeluluvan saaneille henkilöille. Suunnitelma laaditaan joko kunnassa tai TE-toimistossa. Kotoutumissuunnitelman toimenpiteet voivat olla tehostettuja esimerkiksi heikentyneen toimintakyvyn, iän tai lukutaidottomuuden vuoksi.

Maahanmuuttajan voidaan katsoa kotoutuneen hänen osatessaan jompaakumpaa kotimaista kieltä, osatessa hoitaa asioita itsenäisesti ja osallistuessa aktiivisesti yhteiskuntaan (omat verkostot, työ ja opinnot). Selkeänä rajana on Suomen kansalaisuuden saaminen, koska se edellyttää mm. keskitason kielitutkinnon suorittamisen suomen kielessä. Normaalina kotoutumisaikana pidetään yleensä kolmea vuotta tai joissain tapauksissa viittä vuotta.

| Tavoite | Toimenpide | Vastuutaho |
|---|-----------------------------------|--|
| Jokaiselle palvelua hakevalle maahanmuuttajalle on määräajassa laadittu kotoutumissuunnitelma | Kotoutumissuunnitelman laatiminen | • Karviaisen aikuissosiaalityö ja TE-toimisto |
| Erityisen tuen tarpeessa olevilla maahanmuuttajilla on oma sosiaalityöntekijä | Sosiaalityöntekijän nimeäminen | • Karviaisen perhesosiaalityö ja aikuissosiaalityö |

8. Palvelurakenteen luominen ja palveluiden kehittäminen monialaisessa yhteistyössä

Vihdissä asuvat maahanmuuttajat ovat yleensä saapuneet kuntaan oma-aloitteisesti työn, opiskelun tai perhesuhteiden vuoksi. Tilanne on muuttunut vastaanottokeskusten myötä ja Vihdin kunnan tehtyä vuonna 2015 päätöksen pakolaisten vastaanottamisesta. Tämä edellyttää uuden palvelurakenteen luomista pakolaisten kotouttamista varten.

Uuden lain mukaan kunnan on kehitettävä kotouttamista tukevia palveluja monialaisena yhteistyönä, johon osallistuvat kaikki kunnan hallintokunnat, TE-toimisto, seurakunta, poliisi, Kela sekä kolmannen sektorin toimijat. Yhteistyötä kieli- ja kotoutumiskoulutusta järjestävien tahojen kanssa tiivistetään, minkä lisäksi pyritään kehittämään uusia toimintamuotoja monialaisen yhteistyön avulla. Luodaan saumattomat yhteistyöverkostot kunnan eri toimialojen välille ja suhteessa muihin alan toimijoihin. Yhteistyötä varten perustetaan poikkihallinnollinen kotouttamistyöryhmä, johon osallistuvat kunnan eri toimialat. Kotouttamistyöryhmään kutsutaan toimijoita valtion viranomaisista ja kolmannelta sektorilta, jota edustavat myös Vihdin alueella sijaitsevat vastaanottokeskukset.

| Tavoite | Toimenpide | Vastuutaho |
|--|--|---|
| Periaatepäätös pakolaisten vastaanottamisesta | Päätös vastaanotettavien kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määrästä ja valtuuksien antamisesta kunnanhallitukselle jatkotoimenpiteitä varten | • Kunnanvaltuusto |
| Kotouttamisohjelman hyväksyminen | Kotouttamisohjelman hyväksyminen ja tarkistaminen vähintään kerran neljässä vuodessa | • Kunnanvaltuusto |
| Talousarvion hyväksyminen kotouttamisen osalta | Kotouttamiseen käytettävien määrärahojen hyväksyminen Vihdin kunnassa ja perusturvakuntayhtymä Karviaisessa | • Kunnanvaltuusto |
| Kotouttamistyön periaatteiden vahvistaminen ja palvelurakenteen päälinjausten hyväksyminen | Keskeisten linjausten määrittäminen pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien palveluiden järjestämisessä | • Kunnanhallitus |
| Kotouttamisen koordinointi, toimeenpano ja seuranta sekä pakolaisten kotoutumista edistävän palvelurakenteen luominen | Kootaan toimijoiden verkosto, kartoitetaan olemassa olevat palvelut, sovitaan tarvittavien muiden palveluiden järjestämisestä, seurataan kustannuksia ja päätetään korvausten hakemisesta monialaisessa yhteistyössä | • Kunnan johtoryhmä • Kotouttamistyöryhmä • Maahanmuutto-koordinaattori |
| Toimintakäytäntöjen muokkaaminen tiivistämällä yhteistyötä kunnan toimialojen välillä ja suhteessa ulkopuolisiin toimijoihin | Aikuissosiaalityön resurssien ja toimenkuvien uudelleenmäärittely | • Kunnan johtoryhmä • Karviaisen aikuissosiaalityön johto |